

Sreda, 11. december 2013

P7_TA(2013)0558

Usklajenost med donatorji EU glede razvojne pomoči**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. decembra 2013 s priporočili Komisiji o usklajenosti med donatorji EU glede razvojne pomoči (2013/2057(INL))**

(2016/C 468/12)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju člena 225 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) in zlasti členov 9, 151 in 153(1)(e) Pogodbe,
- ob upoštevanju členov 209 in 210 PDEU,
- ob upoštevanju Deklaracije tisočletja Združenih narodov z dne 8. septembra 2000,
- ob upoštevanju pariške deklaracije iz leta 2005, načrta ukrepov iz Akre iz leta 2008 in svetovnega partnerstva za učinkovit razvoj iz leta 2011,
- ob upoštevanju skupne izjave Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, ter Evropskega parlamenta in Komisije o razvojni politiki Evropske unije „Evropsko soglasje“⁽¹⁾,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 13. oktobra 2011 z naslovom „Povečanje učinka razvojne politike EU: agenda za spremembe“ (COM(2011)0637),
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 14. maja 2012 z naslovom „Povečanje učinka razvojne politike EU: agenda za spremembe“⁽²⁾,
- ob upoštevanju sklepov Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, z dne 15. maja 2007 o Kodeksu ravnanja Evropske unije o dopolnjevanju in delitvi dela v okviru razvojne politike⁽³⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 28. septembra 2006 „Več in bolje sodelovanje: paket o učinkoviti pomoči za leto 2006“⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 22. maja 2008 o ukrepih po Pariški deklaraciji iz leta 2005 o učinkovitosti pomoči⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. oktobra 2011 o četrtem forumu na visoki ravni o učinkovitosti pomoči⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju sklepov Sveta za splošne zadeve in zunanje odnose z dne 17. novembra 2009 o operativnem okviru za učinkovitost pomoči⁽⁷⁾,
- ob upoštevanju sklepov Sveta za zunanje zadeve (ministri za razvoj) z dne 14. junija 2010 o delitvi dela med državami⁽⁸⁾, ki dopolnjujejo in spreminjajo operativni okvir za učinkovitost pomoči,

⁽¹⁾ UL C 46, 24.2.2006, str. 1.⁽²⁾ Dok. 9369/12.⁽³⁾ Dok. 9558/07.⁽⁴⁾ UL C 306 E, 15.12.2006, str. 373.⁽⁵⁾ UL C 279 E, 19.11.2009, str. 100.⁽⁶⁾ UL C 131 E, 8.5.2013, str. 80.⁽⁷⁾ Dok. 15912/09.⁽⁸⁾ Dok. 11081/10.

Sreda, 11. december 2013

- ob upoštevanju sklepov Sveta za zunanje zadeve (ministri za razvoj) z dne 9. decembra 2010 o vzajemni odgovornosti in preglednosti: četrto poglavje operativnega okvira EU za učinkovitost pomoči ⁽¹⁾,
 - ob upoštevanju prečiščenega besedila operativnega okvira za učinkovitost pomoči, ki ga je generalni sekretariat Sveta Evropske unije sprejel 11. januarja 2011 ⁽²⁾,
 - ob upoštevanju poročila z oktobra 2009 z naslovom „Agenda učinkovitosti pomoči: prednosti evropskega pristopa“, ki je bilo sestavljeno po naročilu generalnega direktorata Komisije za razvoj ⁽³⁾,
 - ob upoštevanju končnega poročila iz marca 2011 z naslovom „Skupno večletno načrtovanje“, ki je bilo sestavljeno po naročilu Generalnega direktorata Komisije za razvoj ⁽⁴⁾,
 - ob upoštevanju končnega poročila o oceni pariške izjave: faza 2, objavljenega v maju 2011,
 - ob upoštevanju poročila o stroških „Neevropske“ pri povečanem usklajevanju med donatorji EU, ki je bilo predstavljeno Odboru za razvoj 10. julija 2013,
 - ob upoštevanju Sklepa Sveta z dne 26. julija 2010 o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje (2010/427/EU) ⁽⁵⁾, zlasti člena 9 (Instrumenti in načrtovanje programov zunanjega delovanja),
 - ob upoštevanju členov 42 in 48 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za razvoj in mnenja Odbora za zunanje zadeve (A7-0393/2013),
- A. ker nedavne ocene iz omenjenega poročila o stroških „Neevropske“ kažejo, da bi lahko z zmanjšanjem stroškov transakcij letno prihranili do 800 milijonov EUR, če bi EU in njene države članice svojo pomoč osredotočile na manjše število držav in dejavnosti; in ker bi bilo mogoče doseči še 8,4 milijarde EUR letnih prihrankov, če bi bile dodelitve državam popolnoma usklajene, njihov edini cilj pa bi bil zmanjševanje revščine;
- B. ker je v razmerah, v katerih je bil dosežen le majhen napredek pri doseganju cilja OZN, da bi se do leta 2015 0,7 % bruto domačega proizvoda namenilo kot uradno razvojno pomoč, učinkovito usklajevanje na ravni EU ključnega pomena;
- C. ker bo, ob upoštevanju mednarodnih demografskih sprememb in vse večje prihodnje soodvisnosti med sedanjimi državami v razvoju in EU kot celote, učinkovitejša poraba razvojne pomoči prispevala k učinkovitejši pomoči na terenu ter hkrati v prihodnosti imela dodani pozitivni učinek vzbujanja večjega medsebojnega spoštovanja;
- D. ker ima usklajeno ukrepanje EU kot celote, zlasti vzpostavitev odbora s predstavniki Komisije, Sveta in Evropskega parlamenta, dodano vrednost, ki je z vidika politike in finančnega vzvoda večja od seštevka posameznih ukrepov 28 držav članic in Komisije;
- E. ker bi morale EU in njene države članice še naprej biti za zgled pri zmanjševanju razdrobljenosti pomoči, tako da bi v celoti uresničevale zaveze v zvezi z učinkovitostjo mednarodne pomoči in razvoja iz Pariza, Akre in Busana ter da bi nadgradile napredek sedanjega procesa skupnega načrtovanja;

⁽¹⁾ Dok. 17769/10.

⁽²⁾ Dok. 18239/10.

⁽³⁾ Projekt št. 2008/170204 – različica 1.

⁽⁴⁾ Projekt št. 2010/250763 – različica 1.

⁽⁵⁾ UL L 201, 20.5.2010, str. 3.

Sreda, 11. december 2013

- F. ker bi morala usklajenost med donatorji EU prispevati k cilju ukinitve vse formalne in neformalne vezane pomoči in preoblikovanja „agende za učinkovitost pomoči“ v „agendo za učinkovitost razvoja“;
- G. ker so pobude EU za večjo usklajenost donatorjev večinoma prostovoljne in nezavezujoče; in ker so bili s Kodeksom ravnanja EU o dopolnjevanju in delitvi dela v okviru razvojne politike doseženi omejeni rezultati;
- H. ker Pogodbi dajeta EU pravno podlago za povečanje usklajenosti in učinkovitosti zunanjega delovanja EU;
- I. ker bi Komisija morala biti gonilna sila popolne uresničitve agende za učinkovitost pomoči in razvoja na ravni EU;
1. poziva EU in njene države članice, naj spoštujejo svoje zaveze iz deklaracije iz Pariza, načrta ukrepov iz Akre in svetovnega partnerstva za učinkovito razvojno sodelovanje iz Busana; največje ovire za to so pomanjkanje politične volje, birokracija in visoki stroški transakcij; v zvezi s tem opominja, da je eden glavnih pogojev za uresničitev agende za učinkovitost pomoči polno sprejetje načela „demokratske odgovornosti“, po katerem so države nosilke razvojnih strategij, v katerih se odraža zavezanost vseh nacionalnih interesnih skupin;
 2. poziva EU in njene države članice, naj v celoti izkoristijo pravne določbe PDEU o razvoju, ki pozivajo k dopolnjevanju med EU in njenimi državami članicami pri razvojnem sodelovanju (člen 208 PDEU in člen 210 PDEU), da bi okrepile učinkovito usklajenost med EU in donatorji;
 3. poziva k učinkovitejšemu usklajevanju, ki ga EU in države članice izvajajo med drugim s skupnim načrtovanjem, vključno z delitvijo dela na ravni držav, da bi se izognili prekrivanju ukrepov in visokim stroškom transakcij; vztraja tudi pri tem, da je treba opraviti skrbno analizo potreb specifičnih razmer vsake države prejemnice, pri tem pa zagotoviti, da bodo financirani projekti vključeni v lokalno gospodarstvo in bodo koristili tistim, ki pomoč najbolj potrebujejo;
 4. poziva k učinkovitejšemu usklajevanju delitve dela med državami, ki ga izvajajo EU in države članice, da se razreši vprašanje privilegiranih držav in držav, ki ne prejemajo pomoči; poudarja, da bi morala politika EU o delitvi dela zagotavljati polno obravnavo horizontalnih vprašanj, kot so človekove pravice, enakost spolov in podnebne spremembe; poudarja tudi, da se zaradi prizadevanj za povečanje učinka pomoči in za doseganje več rezultatov oziroma vrednosti za ta sredstva ne bi smeli izogibati tveganju v razvojni politiki in se osredotočiti samo na „lahke države“;
 5. poziva k ponovnemu ovrednotenju primerjalnih prednosti EU in njenih držav članic pri delitvi nalog na področju razvoja, tako da se ocenijo prednosti in slabosti, kar bi moralo vključevati ustrezno državo članico (ali Komisijo), pa tudi druge države donatorice in partnerske države;
 6. vendar ugotavlja, da je potrebna tudi boljša usklajenost z mednarodno skupnostjo in, še pomembneje, z lokalnimi akterji, zlasti z lokalnimi upravami, nacionalnimi parlamenti, civilno družbo in nevladnimi organizacijami; ponovno opozarja, da osmi razvojni cilj tisočletja – vzpostavitev svetovnega partnerstva za razvoj – spodbuja široko udeležbo in tesno sodelovanje med vsemi razvojnimi akterji;
 7. poudarja, da lahko večstranske razvojne organizacije z združevanjem virov, ki jih zagotavljajo države donatorke, dosežejo povečanje učinkovitosti pomoči in njeno čim večjo uspešnost; ugotavlja, da uporaba virov mednarodnih organizacij tudi donatorjem omogoča izmenjavo informacij o razvojnih dejavnostih, kar prispeva k večji preglednosti in odgovornosti;
 8. poudarja, da je pomembno podpirati razvoj zmogljivosti teh držav, da lahko oblikujejo spretnosti, znanja in institucije, potrebne za učinkovito upravljanje lastnega razvoja; poudarja pomen proste trgovine, tržnega gospodarstva in podjetništva, da bi bile države v razvoju sposobne same odpravljati revščino in s tem ustvarjati trajnosten gospodarski razvoj in ne bi bile več tako odvisne od pomoči; ravno tako poudarja pomen spodbujanja in zaščite dobrega upravljanja ter tega, da se oblasti v državah prejemnicah borijo proti korupciji in vzpostavijo svojo fiskalno infrastrukturo, da bi lahko zaščitile svoje davčne prihodke in se borile proti utajam davkov in nezakonitemu begu kapitala;

Sreda, 11. december 2013

9. poudarja rastočo vlogo netradicionalnih donatorjev ter naložb zasebnega sektorja in človekoljubnih finančnih tokov v države v razvoju, ki predstavljajo dodaten izziv za usklajevanje; meni, da bi moral novi okvir za usklajevanje donatorjev iz EU na področju razvojne pomoči raziskati tudi možnosti za vključevanje teh vidikov in se pri tem opreti na zaveze, sprejete v okviru partnerstva za učinkovito razvojno sodelovanje iz Busana;
10. poudarja, da je za učinkovitost pomoči pomemben raznolik pristop, ob upoštevanju ravni razvoja partnerskih držav (najmanj razvite, krhke države ali države s srednje visokim dohodkom) ter njihovih posebnih potreb; ta raznolik pristop bi moral temeljiti na večrazsežnostnih kazalnikih razvoja, ki presegajo BDP in upoštevajo revščino v državi, neenakost in ranljivost;
11. poziva države članice, naj v celoti izkoristijo nova elektronska orodja za usklajevanje projektov, kot je uradna razvojna pomoč za mozambiško bazo podatkov (ODAMoz), katere vzpostavitev je financirala EU;
12. poziva EU, naj zagotovi, da se zaveze o učinkovitosti pomoči in razvoja v celoti odražajo v vseh finančnih mehanizmih, ki so potrebni za razvojno sodelovanje;
13. poudarja, da je ob upoštevanju omejitev nacionalnih proračunov in proračuna EU zaradi gospodarskih težav in vse večje skrbi politike za izkazovanje učinkovitejše porabe za razvoj nujna boljša usklajenost donatorjev, EU pa bi morala imeti ključno vlogo pri spodbujanju te usklajenosti, ki bi morala obsegati vse pomembne vidike vseh razvojnih projektov, tudi njihovo načrtovanje, spremljanje in ocenjevanje;
14. meni, da zaradi prostovoljne, nezavezujoče narave sedanjih pobud EU za povečanje usklajenosti donatorjev EU in njene države članice še niso v celoti izkoristile svojega potenciala, da razvojno pomoč napravijo bolj učinkovito in uspešno; zato poziva EU in njene države članice, naj vzpostavijo nov instrument za usklajevanje, ki bo imel obliko uredbe;
15. od Komisije zahteva, naj po možnosti do 31. decembra 2015, vsekakor pa najpozneje v prvem polletju 2016, na podlagi členov 209 in 210 PDEU predloži predlog za akt glede regulativnih vidikov usklajenosti donatorjev EU glede razvojne pomoči, po sprejetju in izvajanju časovnega načrta pripravljanih ukrepov za omogočanje začetka veljavnosti teh regulativnih vidikov na podlagi podrobnih priporočil iz Priloge k tej resoluciji;
16. poziva Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD), naj ta časovni načrt ocenita na podlagi predhodno dogovorjenega niza kazalnikov; v tem procesu bi na eni strani sodelovale delegacije EU skupaj z diplomatskimi predstavništvi držav članic v državah partnericah, na drugi strani pa tudi GD DEVCO in ESZD skupaj s predstavniki držav članic; pri tem procesu bi Komisija in ESZD poročale Evropskemu parlamentu, da bi se dogovorili o izvajanju časovnega načrta;
17. potrjuje, da ta priporočila spoštujejo temeljne pravice in načelo subsidiarnosti;
18. meni, da zahtevani predlog ne bo imel finančnih posledic;
19. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo in priložena podrobna priporočila posreduje Komisiji in Svetu.

Sreda, 11. december 2013

PRILOGA K P RESOLUCIJI

PODROBNA PRIPOROČILA O VSEBINI ZAHTEVANEGA PREDLOGA

Priporočilo št. 1 (o cilju in področju uporabe predvidene uredbe)

Cilj uredbe bi moral biti kodificirati in okrepiti mehanizme ter prakse za zagotavljanje boljšega dopolnjevanja in učinkovitega usklajevanja razvojne pomoči. Njeno področje uporabe bi moralo rešiti vprašanje povečanja učinkovitosti in uspešnosti razvojne pomoči EU.

Uredba bi morala veljati za države članice in institucije EU.

Priporočilo št. 2 (o splošnih načelih, ki bi morala urejati usklajevanje med donatorji EU)

Uredba bi morala kodificirati naslednja načela:

- **Lastništvo:** EU in njene države članice bi morale spoštovati vodstvo partnerskih držav in se uskladiti s strategijami centralnih vlad. Po potrebi bi morale vključevati ukrepe za okrepitev zmogljivosti partnerskih držav za upravljanje operativnih okvirov za usklajevanje donatorjev.
- **Usklajevanje:** EU in njene države članice bi morale uvesti skupne dogovore na ravni držav za načrtovanje (skupno načrtovanje) ter bi morale sodelovati za zmanjšanje števila ločenih misij na terenu, ki se pogosto podvajajo, in diagnostičnih pregledov. Prav tako bi morale vodilne donatorje pooblastiti za izvršitev tistih ukrepov, za katere ima kdo od teh donatorjev primerjalno prednost na sektorski ali državni ravni.
- **Usmeritev:** EU in njene države članice bi morale splošno podporo (državne strategije, politične dialoge in programe razvojnega sodelovanja) utemeljiti na nacionalnih razvojnih strategijah partneric in rednih pregledih napredka pri izvrševanju teh strategij. Da bi bilo upravljanje pomoči čim manj obremenjujoče, bi morale kot prvo možnost uporabiti državne sisteme. EU in njene države članice bi se morale izogniti ustanavljanju struktur, ki bi bile namenjene izključno vsakodnevnemu upravljanju in izvrševanju projektov in programov, financiranih s pomočjo.
- **Predvidljivost financiranja:** Da bi učinkovito uskladile svoja prizadevanja na področju razvoja, bi morale EU in njene države članice državam v razvoju dati pravočasne podatke o svojih načrtih za odhodke in/ali izvrševanje, z okvirno razporeditvijo sredstev, da bi lahko države partnerice to vključile v svoje srednjeročno načrtovanje.
- **Preglednost in vzajemna odgovornost:** EU in njene države članice bi morale sodelovati s partnerskimi državami za vzpostavitev medsebojno dogovorjenih okvirov, znotraj katerih se bo opravljala zanesljiva ocena uspešnosti, preglednosti in odgovornosti sistemov držav, in za izboljšanje dostopnosti in kakovosti podatkov v partnerskih državah. Treba bi bilo dodatno spodbujati glavne pobude, ki prispevajo k doseganju teh ciljev, kot sta na primer zagotovilo EU o preglednosti in mednarodna pobuda za pregledno pomoč.
- **Raznolik pristop:** Pri izvajanju te uredbe bi bilo treba slediti raznolikemu pristopu, ki bi temeljil na stanju razvoja in potrebah, tako da bi bilo partnerskim državam ali regijam zagotovljeno posebno, po meri izdelano sodelovanje, zasnovano na njim lastnih potrebah, strategijah, prednostnih nalogah in sredstvih.
- **Pregled in ocena rezultatov ter razprava o njih:** EU bi morala nadzorovati izvajanje uredbe in o njem poročati. O sprejetih ukrepih bi bilo treba letno poročati nacionalnim parlamentom in Evropskemu parlamentu.

Sreda, 11. december 2013

Priporočilo št. 3 (o skupnem načrtovanju)

Uredba bi morala kodificirati zavezo EU in njenih držav članic k povečanju njihovega sodelovanja pri skupnem večletnem načrtovanju, usklajenim z razvojnimi strategijami držav partneric in ki bi v čim večji meri vseboval uskladitev s ciklusi načrtovanja na ravni držav partneric. Okvir za skupno načrtovanje je pragmatično orodje za spodbujanje delitve dela ter bi moral dopolnjevati in krepiti obstoječo ureditev usklajevanja donatorjev, da bi se izognili nepotrebnih vzporednim postopkom.

Uredba bi morala zagotavljati, da EU dejavno spremlja napredek na državni ravni in na sedežu, da se zagotovi stalen napredek v razmerju do obstoječih zavez ter da se sledi načrtom za izvrševanje okvira EU za skupno sodelovanje.

Priporočilo št. 4 (o delitvi dela)

EU in njene države članice so oblikovale široko paleto vodilnih načel o tem, kako bi bilo treba učinkovito razdeliti delo. Kodeks ravnanja EU o dopolnjevanju in delitvi dela v okviru razvojne politike daje smernice EU in njenim državam članicam ter bi ga morale vse države partnerice hitro uveljaviti.

Priporočilo št. 4.1: delitev dela na ravni države

EU in njene države članice bi morale zmanjšati stroške transakcij tako, da bi omejile število donatorjev EU, ki so dejavni v dialogu te sektorske politike in dejavnostih sodelovanja. V ta namen bi se morale razviti in izvajati sektorski načrti zaradi večje koncentracije sektorjev, in sicer na podlagi dialoga z vladami partnericami in drugimi donatorji ter ocene učinka morebitnih vrzeli pri financiranju.

Priporočilo št. 4.2: delitev dela med državami

Da bi se zmanjšala razdrobljenost pomoči med državami ter množitev donatorjev, bi morale EU in njene države članice zagotoviti, da se dodelitve državam opravijo na informiran način, tudi z upoštevanjem namer drugih držav članic in možnosti za učinek EU. Države članice bi si morale prizadevati za večjo geografsko koncentracijo, Komisija pa bi morala imeti vlogo usklajevalca, zlasti v zapostavljenih državah. V zvezi s tem bi lahko bile skupne analize in strategije EU tako za privilegirane kot tudi za zapostavljene države temelj za boljšo razdelitev dela med državami.

Priporočilo št. 5 (o spremljanju napredka na sedežu in na državni ravni)

Uredba bi morala kodificirati mehanizme za posredovanje dokazov o napredku na področju večje usklajenosti med donatorji na državni ravni in sicer tako, da bi med drugim vključili: a) razčlenjene podatke o vseh ustreznih tokovih pomoči; b) napredek o postopkih skupnega načrtovanja, posebna pozornost pa bi morala biti namenjena delitvi dela; c) dokaze o manjših stroških transakcij zaradi delitve dela; in d) vključevanje skupnega načrtovanja in delitev dela v postopke za strateško načrtovanje.

Ti podatki bi morali biti na voljo državam partnericam, da bi jih lahko vključile v nacionalne proračunske dokumente, s čimer bi se povečala preglednost v razmerju do parlamentov, civilne družbe in drugih pomembnih zainteresiranih strani.

Priporočilo št. 6 (o vključitvi nacionalnih parlamentov v spremljanje usklajevanja med donatorji)

Uredba bi morala vključevati določbe za povečanje sodelovanja nacionalnih parlamentov pri spremljanju usklajevanja med donatorji. V ta namen bi se morali Evropski parlament in nacionalni parlamenti srečevati enkrat letno, da bi se ocenil napredek in se razpravljalo o rezultatih.

Priporočilo št. 7 (o letnem poročilu Evropskemu parlamentu in Svetu)

Ta uredba bi morala vključevati določbe o oceni s pomočjo letnega poročila. Komisija bi morala preučiti dosežen napredek pri izvajanju ukrepov, sprejetih v skladu s to uredbo, in bi morala Evropskemu parlamentu in Svetu, pa tudi odboru iz priporočila št. 9, posredovati letno poročilo o izvrševanju uredbe in rezultatih v zvezi z usklajevanjem pomoči EU.

Sreda, 11. december 2013

Poročilo bi bilo treba prav tako predložiti Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.

Letno poročilo bi moralo temeljiti na podatkih iz prejšnjega leta, ki bi se pridobili na sedežu in na terenu. V njem bi se moralo oceniti rezultate prizadevanj za povečanje usklajevanja razvojne politike EU in njenih držav članic s pomočjo kar se da specifičnih in merljivih kazalnikov napredka pri doseganju ciljev uredbe.

Priporočilo št. 8 (o pregledu)

Komisija bi Evropskemu parlamentu in Svetu morala predložiti poročilo o oceni izvajanja uredbe v prvih treh letih, po potrebi z zakonodajnim predlogom, ki uvaja potrebne spremembe.

Priporočilo št. 9 (o ustanovitvi odbora za usklajevanje)

Uredba bi morala vključevati določbe za ustanovitev odbora. Odbor bi moral sprejeti svoj poslovnik, sestavljati pa bi ga morali predstavniki Komisije, Sveta in Evropskega parlamenta.
